

ABONNEMENTS

Indochine Union postale
Un an... 8 00 Un an... 10 00
Six mois... 5 00 Six mois... 6 00

Annonces Légales

800 la ligne de 6 points sur justification
de 9 lignes quelle que soit la page.

Annonces Commerciales

On traite à forfait

DÔNG-PHÁP THỜI-BÁO

NĂM THỨ HAI SỐ 141

NGÀY THỨ TƯ

7 MAI 1924

Chủ-bút: LE-SUM

Tổng- lý kiêm Chủ-Bút

NGUYỄN-KIM-DINH

Le Courier Indochinois

東法時報

MỌI TUẦN XUẤT BẢN 3 LẦN NGÀY THỨ HAI, THỨ TƯ, THỨ SÁU

TIẾU-THUYẾT QUAN-HÈ

VỚI TOÀN CỤC XÃ-HỘI THẾ NÀO?

Muốn cho một nước phong-tục thuần, đạo-dire thanh, học-thuật mới, trước hết không chỉ bằng cài lương tiêu-thuyết.

Tỉnh người đời nay, đâu đâu cũng thích tiêu-thuyết. Không phải thích tiêu-thuyết, vì ý cạn để hiểu; tiêu-thuyết cũng có chỗ nghĩa-khô từ xa. Không phải thích tiêu-thuyết vì vui và nhiều chỗ thú; tiêu-thuyết cũng có chỗ đáng ghê, đáng sợ, đáng khéo-nào, đáng thương tâm.

Cái hay của tiêu-thuyết và cũng, nên nó làm lay động lòng người rất mạnh. Người sành cùm-tinh, xem tiêu-thuyết càng thêm cùm-tinh, mà người không có cùm-tinh, xem tiêu-thuyết cũng phải xì-cé-tinh sành cảm. Công-dụng tiêu-thuyết có nhiều cách:

Người đọc tiêu-thuyết thường thường vì trong khi đọc đó, đe dọa khôn vào, nên con mắt đường như liềm diêm, tinh-thần đường như lay động; cái hay hoặc cái dở, đậm thâm vào một ngày một ít, lâu thành nhiều; sau khi đọc xong rồi, hoặc cách vài ngày, hoặc cách vài tuần, mà vẫn còn không khuây, nhớ đến có chỗ riêng mình còn khoái, còn giận, còn quyền-luyện, còn bi-thương. Không khéo gì như người uống rượu say — say rồi tinh-tinh rồi còn nhớ lại mùi men vậy. Ấy là cách cảm-nhiễm.

Lại có cách làm cho người đọc đến dồn dồn đường như dao cắt, kim châm, tíc-giận cũng như bị người bóc xác; có chỗ nghiêm rang, có chỗ dưng tóc, có chỗ sa nược mắt, có chỗ bắt buồn cười, có chỗ thô dại, có chỗ dập ghẽ, áy gọi là ván thich-khich cũ. — Thiên hạ người nào mà tri-thức càng mẫn-thiệp, thì cảm chịu cái ván thich-khich càng mau, càng dửi-dại, nhưng cũng cùm bởi sự cùm van trong truyện cao thấp thế nào.

Còn một cách nữa, so lại càng cao thượng hơn, là đợi phim ta đọc tiêu-thuyết, ta phải dam cùm thân ta đặt vào trong tiêu-thuyết, mà phải tự-nhiên ta là vai-tuong trong tiêu-thuyết. Như đọc truyện Ván-Tiên, thì ta tự vi ta là Ván-Tiên, đọc truyện Nhị-dò-Mai thi ta tự vi ta là Mai-lương-Ngọc...

Ta đã hoá cùm thân ta vào trong truyện, thi kinh như cái thân ấy, không phải là cái thân của ta có, nó dồn ta từ cái cảnh ngô-nóy qua đến cảnh ngô-kia, giờ sứ người vai chính trong truyện là ông Hoa-sinh-Tông (Georges-Washington) thi ta kinh như Hoa-sinh-Tông; người vai chính trong truyện là ông Nâ-phi-Luân (Napoléon) thi ta kinh như ông Nâ-phi-Luân; người vai chính trong truyện là Đức Khổng-Tử, Thich-Giá, Gia-Tô thi ta cũng kinh như Đức Khổng-Tử,

Bút-Trà: NG.-D.-NIHUÀ

VĂN-UYÊN

CÂM-KHAI

Thân phần và đầu quá ngắn, But thân khôn mặt hi thường tan. Mùn hong mua hong muon hong tuy, Một net thư sa met doan trang.

Lát đất là vàng theo ngon giò, Đất đt chieu nhon moi kien suong.

Muan-xu nghin gian tron on hoi. Non nước tu be cung van vuong;

THÂN NGHỆO

Tam kiop nhà hong tu qui ngeo, Lam cho trang-xa phai nam quoc. Son-ha tuy rong chon khon buoc, Doan-ban rang tinh mat ngoc nheo.

Thien bat luu kien tuu boi ai, Say ra tui ng dung cho heo.

Lon may da sang gan chon lep, Tao do nhua may giac sic theo;

Hồng-Tiền
Nguyễn-Văn-Tường
Long-Antrung (top-bày),
Travinh.

TRUNG-HOA CÁCH-MẠNG

(Tiếp theo)

Nhà Cộng-hiến của Dân-quốc khai trương, đổi chúng diễn-thuyết, nói Cách-mạng đối là phen chẳng nén, chẳng phải muôn muôn người chảy máu chẳng ngọt mà con cho diệu dũng cá nước, rùng sự lóng người là chín tội vật.

Mình đám quân-dội mang súng tài hứa Giáo-đuc-tur, tra đội hörk kholm, đứng hình ép người là mười tội vật.

Khiến nghịch đảng là Phương-Duy liên hiệp với Quản-dài là Lý-trung-Nghĩa, cùng quâv-giới Chúc-ché Lực, Dâng-á-Cang, Khuông-quác-Quang, Tả-ngoc-Son, Lưu-khởi-Phái, Châu-chán-Bàng, Giang-hữu-Quái, Huỳnh-diệu-Sanh, cùng dẫu-mục thô-phí ở Hán-khâu là Vương-khoa-Phiêu, sáp-

dặc cơ quang, mưu thâm dày việc. Lại riêng cù Phiêu-thống tám người và làm chủ đồng, cả thiên-hà đều hay, lấy lý pháp mà trách, lại có náo tú. Song trong chiêu uông quanh co, còn có chỗ muốn dùng chẳng dã ör troց, mà các ngài chưa thấu rõ.

Như Võ-Xương dươl lúc Cách-mạng còn dứt, bình định cả nhóm, địa-thể xung-phien, lóng quân-dội động, Chán-

Vô-lê cảm trong binh-núp trốn trong to-giờ, (to-giờ lù phản-dát của ngoại-quốc mướn ở buôn-bản lập Lanh-sự Công-sử vân-vân). Có một lần dâng, cang qua lóng lẫy, đã hại cho sanh linh, lại làm cho sự giao-thiệp sanh ra hủ-hai ai chịu thừa tội ấy?

Ngày trước lú di mua súng, trù sói thiết thủ nơi Hồ-Bắc ra, còn có chứng khôn, chẳng hứa biết nhường nhín mít ai, họ làm việc gì, bày biện mà tui làm sao người Annam minh họa nhau mà sâm xe-hai, bước

tận mít, được nghe tận tai thí người Annam bắt chước được cùi.

Việc gì mà lòn tài hại thân?

Theo sách vở era có câu: An bộ khâ dì dương xua chia hòn? Thể mít ai, họ làm việc gì, bày biện mà tui làm sao người Annam minh họa nhau mà sâm xe-hai, bước

tận mít, được nghe tận tai thí người Annam bắt chước được cùi.

Việc rủi ro hàng bida dò. Thế cù phải họ doi cù thay mới, bô sách

và mủ tui thay cù hay không?

Tôi cười mà không đáp lại. Bác cù ngô tui giay lót rồi dòi tui như

vầy: Tại giay tùng phụ, xuất giay tùng phu, mà hê phu từ tùng tú. Tôi giay được tui chịu thua 2 gót

thuốc.

Câu chử cù mềm, bác tại dòi tôi, chử cùn cù nghĩa bao la chí khác múa múa chử.

Tôi thay giay di nghe thử múa.

Ay là người ta nói pham làm con gái lục chua cù chông cùn ở với cha mẹ, thi phải tùng mẹ cha; khi cù chông thi theo chông, mà

cù rủi chong chet thi phai ở với con. Lòn rồi; tôi cho thay giay lại một lần nữa và phải nhớ mà giải theo kiem thời, nghĩa là phải thay cù dòi mít như thiền hật vay da.

Tôi chịu thua, xin nhường lại cho bác.

Tè ra thay nhường lại cho tôi hay sao.

Phai.

Mà tôi nói ra, cảm cười.

Không cười.

Miệng thiên hạ dời nay (chỗ không phải sách vở) họ nói tại già tùng phu, nghĩa là lòn ô trong nhà, minh phải tùng con rợ minh! Xuất già tùng phu, nghĩa là khi ra đường đi xe héo, phải tùng thẳng xá-phu!

Ói, nói gì ngàn nguyệt quâna. Ngan nguge làm sao? — Cùn phu từ tùng tú, nghĩa là rủi tháng xá phu bị xe héo, xe lừa, xe điện cảng nô chét, thi minh ngồi trên xe cảng phải chết theo!

Tôi nghe nói tức cười nêu ruot, thi bác mít nhieu chuyện quâna. Thien-Hien giap bac chiec cung phai chay mit, ching lra la tôi. Nay xin kiem nhau bida nêu gặp se dâm luon nua.

Hồ vân-Hiển

8 giờ rưỡi. — Lát lê tai nhà thờ Nhà-nuôi.

9 giờ rưỡi tối 10 giờ rưỡi. — Thủ bún sung carbine tại nhà Net cho lính bộ và lính thủy.

10 giờ. — Các cuộc thi-thảo tại sân sau thành son-dà và cù đua xe máy.

10 giờ. — Thủ bún sung của Ngôi-giáo-học tại Đại lý Charner.

11 giờ. — Thủ bún sung. Điều binh tại đại lý

Do anh Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74)

tặng cho Kho Sách Xưa của Quán Ven Đường.

HỘI NHÀ MÁY XAY LÚA VIEN-DÔNG

(Rizeries d'Extreme-Orient)

HỘI NẤT DANH VỐN HÙN 25 TRIỆU QUAN TIỀN LANGSA ĐÈU DÔNG TẤT SƠ
TẠI SAIGON DƯỜNG BELGIQUE, MÓN BÀI SỐ 15. — NHÀ MÁY XAY VÀ KHO TRÙ Ó TẠI CHOLON

CÓ PHÒNG VIỆC RIÊNG LO VỀ CHUYỆN LÚA

MUA LÚA VÀ LÀNH BẢN LÚA — GIÚM TIỀN LÚA VÀ THÉ LÚA — LÀNH LÚA GỒI KHO

TRƯỚC KHI BẢN LÚA xin hỏi bôn hiệu; nếu vĩ dien-chù nào mào dì không dặng thi viết thư cho bôn hiệu sô đến viêng mà bản luua. — MÓN HỘI CHI THI BÔN HIỆU SÂN LÒNG CẤT NGHĨA CHO HẾT
CÓ ĐẶT HÀNG NGÀNH TẠI CÀNTHO và có lập thành mua lúa nói các chia thị-trú

Phòng việc số 15 tại đường Belgique, món bài số 15.

A. DENHOLM
N° 36-38, Rue Leblon N° 36-38
SAIGON



NGUYỄN GIÁN MÁY — ĐỒ PHỤ TÙNG — ĐỒ THAY ĐỔI — ĐẦY TRẦN
EMERIE — VĂN VĂN — MÁY LÀM ĐẦU, LÀM ĐƯỜNG — MÓ-TÔ
NỘI SƠN DR. V. V. GIÁ PHẢI CHẮNG

L. JACQUE VÀ CÔNG TY

Paris — Saigon — Phnom-Penh

Hàng dâng tin cậy, bán đồ tốt và rẻ nội cài
Đông-Pháp, nhưng là: đồ sắt, đồ thiết, đồ đồng
giường sắt có đồng, giường toàn bằng đồng.
Tủ-sát hiệu Bauche, bàn ghè Thonet, ghè ngồi
ghè xích dù, ghè phò-toi, ghè canapés v. v.

Ai muốn có cuồn Ca-ta-lò, gõi cho hàng 3
cát tiền gõi, thi hăng gõi đèn cho.

Cuồn-lèn có dịp đèn Saigon xin mời đèn
viên riêng Jacque — 69, đường Catinat, Saigon.

VÔ RA THÔNG THÀ

Ngu'o'i Annam mì biết lo lòn quyền
lợi của mình, bày
đem xe hơi lại sửa tại hảng mới lập:

Hiệu **Garpentier** ở đường Mac-Mahon
số 47.

Có trú vò sô dòthay đổi trong xe hơi dù thứ hiệu. —
Đồ phụ tùng xe hơi. — Vô xe Michelin. — Đầu săn, đầu
nhót.

VIỆC SỬA XE THÌ CÓ MỘT NGƯỜI XÉP TÂY COI SỐC

Giá nón không dầu bì kip

Công việc làm rất kỹ cang và mau lẹ vô cùng. Danh
tiếng dâ bia ở miệng người.

Kỳ tài tới **Arriès** và **Motobloc**
sẽ có xe hiệu

F. MARTY

110, Boulevard Charner — SAIGON

Solerles — Dentelles — Broderies

Laine blanche et couleur

Toiles — Cretonne et batiste pour lingerie

Velours et Solerles pour robes

Soie d'Algier pour broder

Tissus et rideaux pour ameublement

Services de table en blanc et couleur

Serviettes de toilette

Expéditions dans l'intérieur



TÂN TÂN HIỆP THÀNH

Khách hàng có thể chứng tại TTT. — Ở tại đường Viêt-nam số 40 ngan chợ Saigon mới.

HUỲNH-VĂN-NHUNG, kinh-nghiệp.

Làm và bán đồ nội trang theo kiểu viễn-hội, làm đầm mì lại khéo, lai có lòn ở ăn trầu có hương
hồng đồng xi-vitzen (Nickel) qui khéo & lông-chau nên cần dùng để làm tại triều-đại, vín Việt (ba
thuốc-nghi).

Bán áo dài sô zòi lèp tíc Centre Bourse-đại, nghĩa là đầm tiên đèn dêng cho nhà tang miết đê.

HUỲNH-VĂN-NHUNG, kinh-nghiệp.



Xin nhờ: Lòng này tôi mặc đi it xú trong
Đông-Pháp không rõ bì nhì, gõi đồ cho các
nhà may khéo, nếu qui-vi nghệ tinh, tý
thơ-mi. Saigon mua đồ cho tôi, tôi hết súc
cung-om.

LÊ-MAI, kinh-nghiệp.

Tiệm
SÚA ĐỒNG HỒ VÀ CÁC THỜ MỎ KHÔ

Ông RENE BOUZAC

Thợ sửa đồng hồ ở Trường Nationale
tại Cluses
Tiệm ở đường Amiral Dupré số 17
SAIGON

Sửa kỹ lưỡng và cam kết
tất cả đều đắc thu đồng hồ trái quist,
Chronomètres Chronographes
Đồng hồ treo — đồng hồ reo — đánh
phúc, đánh khắc

MÁY HÁT — MÁY VIẾT

Máy thu đường đi, Máy chụp hình

N. B. — Công việc làm rất kỹ
lưỡng và gửi đến cho nguyên cát
& Lạc chín trong mìn tháng.

GIÁ CÀ TÍNH TRƯỚC

TRƯỜNG-THÁI-TRÙ
Châuh nhau



NAM-CHÂU-KHÁCH-LÂU
Rue Amiral Courbet Saigon số 38

Thông sach sẽ
lâm, thiệt rộng-
rãi, rất thanh-tịnh
Giá rẻ.

Qui khách tiện đường
ghé nghỉ tại « Nam-châu
khách lâu » chắc đều đang
vùa y. Boy rất khuôn phép.

Có xe-hơi, tiệu cho qui khách
khi muốn du-lịch.

Lam-quang-Roi.
Có xe-hơi.

Huê-phương-lâu

PHOTOGRAPHIE ETAGANDISSEMENT
244 Rue des Marins Cholon

Tiệm chụp hình Huê-phuong-lâu này
rất đông người lâm-nay, chủ qui-vi
chụp hình đa-nhiều, thay đổi bict-tieng.
Chụp hình rõ.

Vì chủ vĩ chiếu có ngày một-thêm-đóng,
như tên tiệm chẳng; nó tên của công-mỗi
tâm-thêm-each-thu y phục Huê-phuong-rât-nhiều
thứ, lối-phi-điển-ao-thi-thu, đê-kieu, đê-nú
trang-rất-nhiều, và mìn-có-nhiều-bé-tranh
như cảnh-vườn-hoa, cảnh-tổng-núi,
cảnh-phong-khách, cảnh-cầu, máy-bay, tại
đâ-dai-phap-món-giá-iết-co-rất-tinh-tiếng.
Như-thết, vây qui-vi mìn-chụp-kieu-này
cánh-nó-thay-đổi-như-ý. Tiệm tôi có nứa
tay-lam-hình-rất-tinh-huynh-chap-trong-2-3
ngày là được-hình, thật-muốn-sao-được
vậy, vân qui-vi hày-dần-chụp-thứ-đã-đóng
và-long-chung-sai.

Món mỳ-thêm-phong-chap-banh-ban-dâm,
chay-càng-phu-ban-hang-tay-hàng,

Tiệm tôi có bún dù-thứ-đã-lam-binh-tại
tay-giờ-lập, và có khuôn-hình-nhiều
kieu-rất-xinh-dep.

Biscuits Quác-Nữ

Bánh-dâ-thơm, tại-ngoan, đê-lau-được, cõ
bouche, xá-bô, vanilline và chocolat, và
không-khô-nó-phá-bung.

Có bún-lò-nhiều-thứ, như qui-ông qui-bà
mu-nhiêu-vé-bún-lò, hoặc-deu-di-xa-cho
ba-con, thí-tôi-có-cám-sán-hột-hòn, hoặc
thông-lòn, đê-chó qui-ông qui-bà-dâng,
rất-tu-ết-lát-hợp-phép-vé-sach.

Cũng-có-vé-hợp-thu-kien-banh-đu-Mỹ
bột-lò 0.50-phô-nhỏ, trên 0.50, và-có
gói-bán-tại-tiệm-banh-hàng-tay-hàng,
lành-nhiều-của-M. Nguyễn-khoa-Truong,
đê-là-Honnard số 82.

Cũng-có-lành-lam-banh-tuýt, hoặc-tu-
tù-quan-và-vân.

Euro contre-remboursement

Nguyễn-thi-Thân, 13, rue Lecoyère

Tiệm đóng xe

SỦA XE VÀ BẢN ĐỒ PHƯƠNG
đường Laro món bài 99 cà 109
(Đất-hồi) Saigon

TRẦN-VĂN-HIỆP, Châuh-

Kinh-cung-Lục-chau-qui-khách-dâng
rõ: Tiệm tôi có đóng-dù-kieu-za-như
lè-xu-mui, xe-hai-banh, xe-kien, xe
kéo và còng-còn-bán-các-thứ-xe-cù-sáu
lai-châ-chân; cõ-bán-dàn-xe-dù-kieu,
kinh-xe-cau-so-ban-câng-cái-giá-tí-bên
tay-chô-lai, cao-su-dâ-thâ-thay-trong
bánh, kién-dàn-tay, dâ-batk-ké-xe-dép
chiếc và xo-song-má-bảng-dâ-tay-má
rất-khô và-chắc, cõ-bán-yen-cái,
chuồng-dâp-hai-tiêng-binh-dâ-tháp-dâ
khô-dâ-theo-xe. Srix-xe và-sún-xe.

Cái-xin-qui-khách-có-dip-dến-Đát
bộ-xin-ghé-lai-tiệm-tôi-một-khi, trước
cõi-công-cuộc-của-tôi-lâm, sâ-cõi
dâng-món-chi-dâ-thiêu-mùa-giúp-lâm
ngồi, thí-tôi-rất-cám-on-hà-cá. Còn
chát-quâ-khách-ù-xâ-muốn-giúp-thu
hái-thien-món-chi-ghing-giá-că-toi-sâ
long-hái-dâp.

Châuh-nhau-că-khái.

FABRIQUE DE CLOQUES
FANTAISE
Vente en gros
et détail
GRAVURE
sur
MÉTAUX
et
MARIE
TIÈM
LÀM NОН
DÙ CÁC THÌ
Bản 47
và bản 16
Khô-cu-thu-cu-câ
bóng-thu-cu-câ
đóng-và-không-dâ

TIÈM
TÂN-DUY-LINH
80, Boulevard Charner Saigon

TIÈM
LÀM NОН
DÙ CÁC THÌ
Bản 47
và bản 16
Khô-cu-thu-cu-câ
bóng-thu-cu-câ
đóng-và-không-dâ

